

Hundested Havn

Afgangsprogram forår 2018

Luna Dyre, 5299

Kulturarv, Transformation og Restaurering

v. Christoffer Harlang

"Det varer jo ikke længe, inden Hornbæk bliver til Taarbæk, og den Tid komme ogsaa nok, da Hundested bliver til Hornbæk. Men endnu er den sig selv, som den ligger med sine spredte Huse rundt om den velsignede lille gamle gule Kro. Endnu gaar man i sine ældste Bukser og med Piben i sin Mund, ens Damer klæde sig ikke om, ens Børn grise sig sundt og herligt til. Endnu siger man straks god Dag til hinanden, hvis man ikke allerede har indledet Bekendtskabet ved Brevuddelingen."

Uddrag fra 'Ferie i Mågeleje' af Carl Ewald 1901.

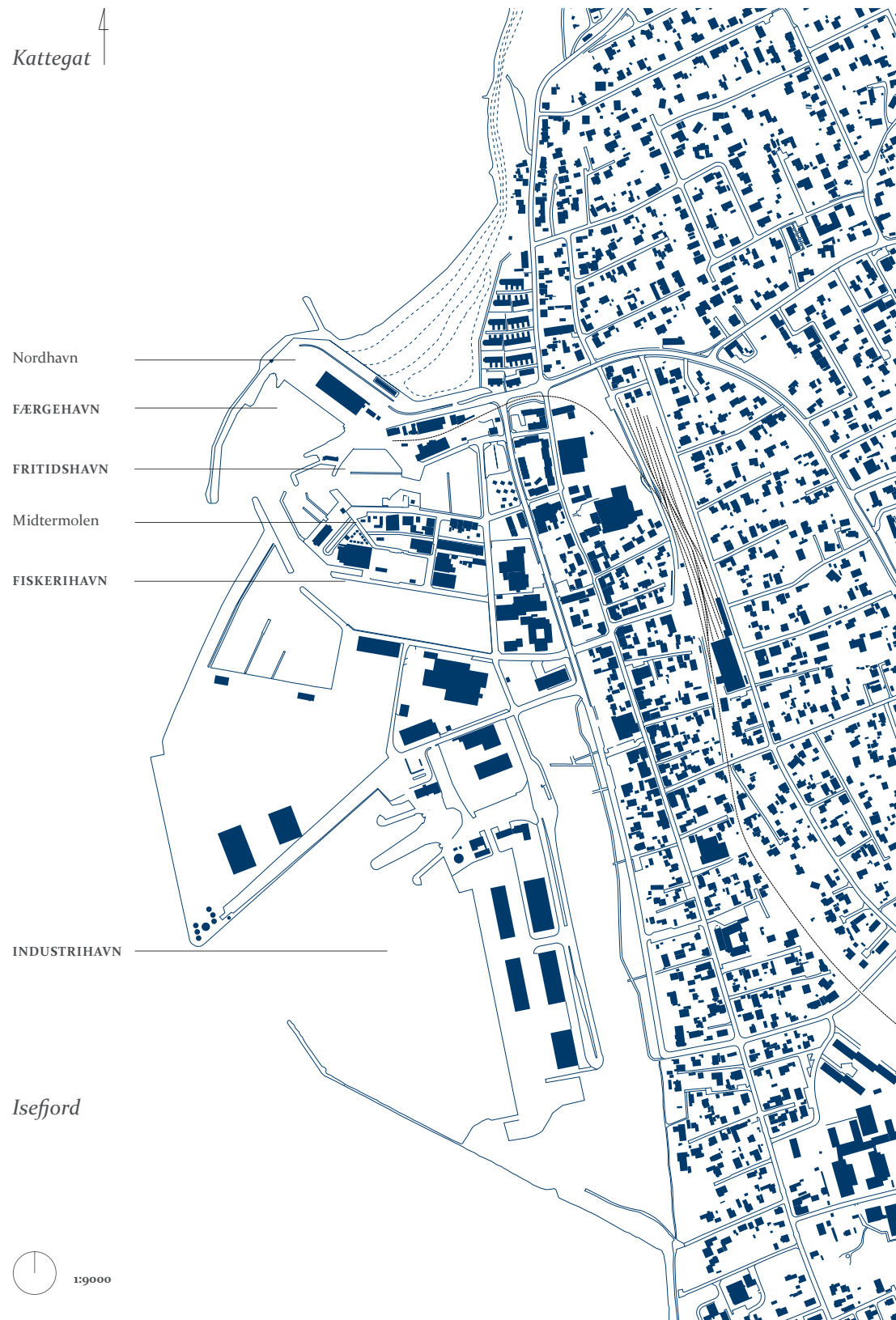

Indhold

Indledning	7
Hundested Havn	9
Masterplan for nordhavnen	11
Arkitektonisk beskrivelse	13
Bådeværftet	23
Projekt	
Program	25
Metode	27
Aflevering	29
Kilder	31
Studieforløb	33

Indledning

I 1901 skriver Carl Ewald under et ferieophold i Hundested, at byen endnu er sin egen, inden den vil ændre sig til en hveranden dansk badeferie by. Men tager man til Hundested, vil man opdage, at det endnu ikke er tilfældet. Jovist har byen gennemgået væsentlige forandringer, og bærer præg af at være en typisk udkantsby, der fyldes med turister om sommeren. Men byens havn har sin egen levende karakter. Havnen, som siden den første sten blev lagt i anløbsmolen, har fungeret som byens nerve og medvirket til byens udvikling.

Hundested Havn er inddelt i fire havneområder, der ligger klods op ad hinanden. Dette skildrer en upoleret og funktionel virkelighed, hvor fiskekuttere, lystbåde og Hundested-Rørvig færgen har hver sin del af havnen, kun adskilt af havnens moler. På kajen finder man alt fra store lagerbygninger med kraner og et slidt bådeværft, til nyere bygninger som bl.a. huser et glaspusteri. De lokale der arbejder på havnen er sindige, og deler man interessefelt, er de gode for en snak. Stemningen på havnen er lun, og her er plads til alle.

Havnen har, modsat Hundested by, gennem de sidste år oplevet et opsving, og interessen for havnemiljøet er steget. Dette har medført forskellige initiativer og forslag til havnens udvikling, særligt på nordhavnen ved fæргеlejet, hvor der i dag er en stor lagerbygning. Jeg ser en udfordring i de fremtidige udviklingsplaner, som jeg forholder mig kritisk til, da de skæmmer de egenskaber, jeg synes at opleve på havnen.

Mit afgangsprøve vil være et løsningsforslag til havnens nordligste del, hvor jeg gennem studier og analyse vil identificere og tage afsæt i havnens særlige karakter.

Hundested Havn

I 1862 blev den første sten lagt i den anløbsmole, der senere skulle blive Hundested Havn. Dengang var Hundested et fattigt fiskerleje, som var opstået omkring 1830. Placeringen af havnebyen skyldtes dens fordelagtige position på hjørnet af Kattegat og Isefjorden. De første familier i Hundested lodsede de skibe der skulle ind i fjorden, og levede af hav- og fjordfiskeri.

Hundested Havn blev overvejende en privat havn fra 1886, hvor havnens udvikling og fremdrift blev varetaget af de lokale ejere. I 1916 blev jernbanen mellem Hillerød og Frederiksværk forlænget til Hundested, så fiskeeksporten kunne effektiviseres. Det medførte at flere fiskere lagde til i Hundested Havn, som hurtigt blev en blomstrende fiskerihavn. I 1927 blev der indsat færgeforbindelse mellem Hundested og Rørvig i den nordlige havn. Senere kom også færgeruten Hundested-Grenå til, og havnen fik i den forbindelse et nyt, stort færgeleje i den sydlige del.

Efter mange års fremgang med liv i havnen, begyndte nedgangen af melde sig. I 1980'erne begyndte krisen i fiskeindustrien, som ramte havnen og byen hårdt. I 1996 gik Hundested-Grenå forbindelsen konkurs, og gennem det efterfølgende årti lukkede adskillige butikker i byens hovedgade. Byen oplever stadig fraflytning, skolerne nedlægges og offentlige arbejdspladser sammenlægges i Frederiksværk. Hundested er i dag en udfordret udkantsby med ca. 8.500 indbyggere.

Til trods for nedgang har havnen formået at holde sig ovenvande. 70 % af havnens omsætning kommer fra industrihavnen i syd, hvor shippingfirmaer og anden industri holder til. Det har medført en opblomstring i den midterste havn, hvor bl.a. minibryggeri, glaspusteri, møbelsnedkeri kan finde plads. Nu er det den nordlige del af havnen der står for skud, som rummer færgeforbindelsen Hundested-Rørvig og den gamle mole for kulimport.

A1: Blandet byformål <i>med</i> boliger	C: Blandet byformål <i>med</i> boliger
A2: Blandet byformål <i>med</i> boliger	D: Blandet byformål <i>uden</i> boliger
A3: Blandet byformål <i>uden</i> boliger	E: Blandet byformål <i>uden</i> boliger
B: Blandet byformål <i>med</i> boliger	F+G: Erhvervsformål

Masterplan for nordhavnen

Byrådet udarbejdede i marts 2008 en masterplan for Hundested Havn, som svar på Hundested Havn I/S ønske om, at omdanne dele af havneområdet til andre formål. Masterplanen omfatter den nordlige halvdel af havnen og definerer, hvad de forskellige arealer kan bruges til, hvor der må tilføres nye byggerier og i hvilket omfang.

Nordhavnen (A1) skal hovedsageligt anvendes til private boliger. Dette indebærer, at der må tilføjes nyt byggeri med et samlet etageareal på 7000 kvm. Byggeriet må ikke skæmme for udsigten, og må derfor ikke overstige 1-2,5 etagehøjde. Dog må der i A2 bygges en bygning på 7 etager, for dermed at markere indsejlingen til byen. Da denne bebyggelse er tiltænkt private boliger, er det bestemt, at tagetagen skal være offentligt. A3 er tiltænkt kulturelle formål med en bebyggelse på 500 kvm.

I oktober 2016 afslørede Halsnæs Kommune et visuelt koncept gældende for område A3. Dette koncept var et arktisk center, udformet som tre sammenbyggede igloer. Projektet mødte modstand hos lokalbefolkningen, ligesom det visuelle forslag på boligbebyggelse af område A1 og særligt A2, også har været under stærk kritik.

Havnen er essensen af Hundested, og et naturligt sted for både turister og byens borgere at opholde sig. Byens udfordring er, at den har svært ved at tiltrække tilflyttere, alt imens de unge fraflytter byen. Derfor har Halsnæs Kommune udstedt en visionsplan for 2030, hvor der er fokus på vækst, med aktiviteter hele året rundt og attraktive rammer for at leve og bo i byen.

Arkitektonisk beskrivelse

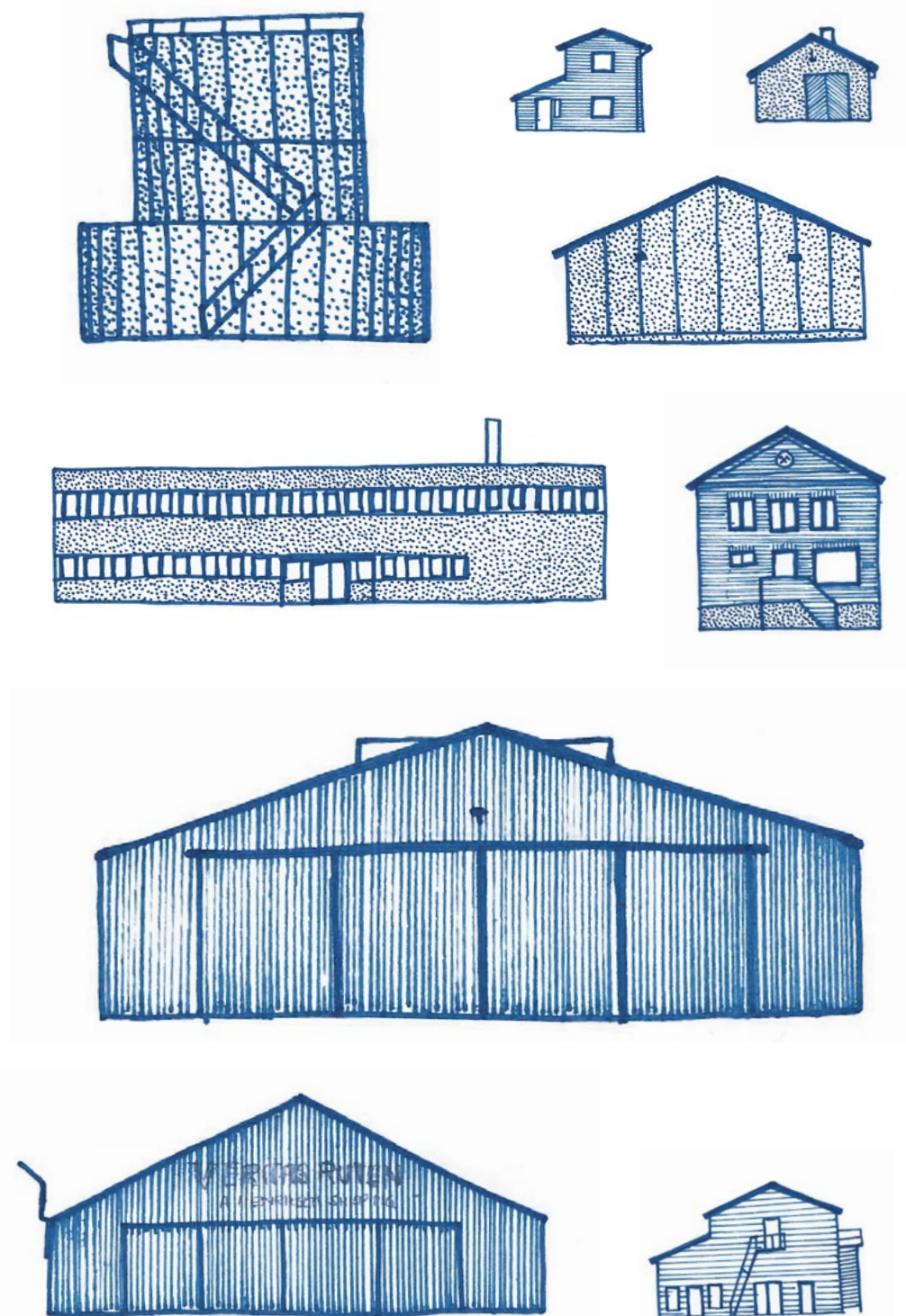
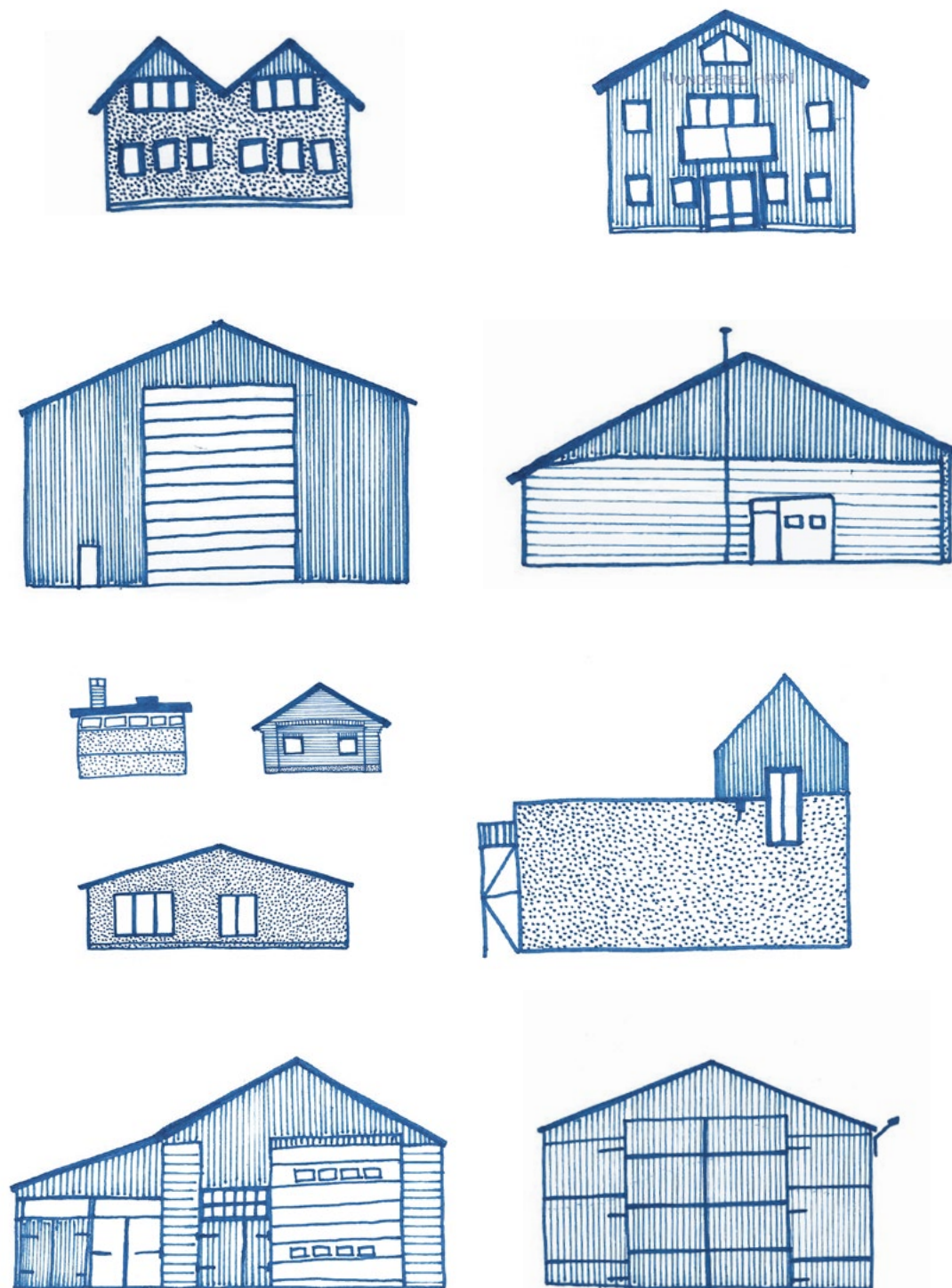
Hundested har en tydelig arkitektonisk opdeling mellem by og havn adskilt af Strandvejen. Mod øst står byen i det kuperede landskab, inddelt på matrikler med private haver og lukkede veje. Rundhåndet spredt ud står huse i Bedre Byggeskik mellem mindre enfamiliehuse udført i billige materialer og med sadeltag.

Havnen har derimod en industriel karakter med forskelligartede lagerbygninger og asfalteret overflader. Jernbanen ender i nordhavnen med gåafstand til færgeløbet. I denne del af havnen finder man mindre bygninger i rød tegl med stik over vinduesåbningerne og muret gesims. De holder sig halvandet plan, på nær det gamle sømandshjem i 2,5 plan. Den midterste havn udgøres primært af lagerlignende bygninger, formentlig med rammekonstruktion. Åbningerne er markeret med et portmotiv der udgør det meste af gavlen. Denne gavl er oftest beklædt med malet træ, hvoraf den restende bygningskrop er i gasbetonblokke eller beklædt med sinusplader.

Jo nærmere man kommer industrihavnen i syd, des mindre træ og gasbeton vil man møde. Her er bygningerne beklædt med farvede sinusplader og i gavlen monteret med rulleporte. Fiskeindustribygningen ejet af O.V.J. skiller sig ud med en fabrikslignende udformning i betonelementer og med en flad tagkonstruktion. Alene blandt de industrielle bygninger, finder man den gamle færgeterminal til Hundested-Grenå ruten. Den står med betonelementer og lange vinduesbånd og taler til en menneskelig skala, modsat lastbilerne der kører forbi.

Gennemgående for bebyggelsen på havnen er, at de henvender sig mod en plads eller mellemrum. Når man bevæger sig rundt på området, vil man opleve en vekslen mellem bygningernes skala, der absorberes af en tilsvarende forplads, hvor størrelsesforholdet udlignes. Der er lange kig langs bygningernes lukkede facader, lommes foran bygningernes åbninger og aflukkede bagsider.

ØST

VEST

Bådeværftet

Hundested Bådeværft er en enestående bygning fra 1960 opført af skibsingeniøren Poul Molich, da man af Søværnet fik til opgave, at bygge sejlkutterne Svanen (1960) og Thyra (1961). Poul Molich havde siden 1944 drevet bådeværftet i Hundested, som i den periode var landets førende med 60 ansatte og en verdenskendt produktion af spil og beslag.

Karakteriserende for bygningen er, at den modsat de fleste bådeværfter, er bygget på een gang. Det har medført at bygningen opleves sammenhængende og helstøbt i sin fremtoning. Konstruktionen er en betonkonstruktion med gitterspær støbt på stedet, hvilende på betonsøjler. Bygningens åbning ligger i den østlige gavl, der med store træporte kan åbnes helt op, og fartøjer i forskellig volumen kan trækkes ud. Bådeværftets rumlige udformning kan indefra minde om en kirke, med et stort skib og to lavere sideskibe. Øverst i hver bygningsvolumens facade, er der placeret vinduesbånd der trækker store mængder lys ind i bygningen.

På 1. etage i den sydlige del er der indrettet et aflangt rum med en port i hver ende, og en høvlbænk på 35 m. Dette var masterummet, hvor master til de store sejlskibe kunne bygges og opmagasineres. Bygningen vidner om funktionalitet og effektivitet, opført i simple materialer på stedet.

Program

Hundested Havn står overfor en bymæssig udvikling, som jeg vil komme med et løsningsforslag til. Jeg vil lave en bymæssig fortætning i nordhavnen, med afsæt i den registrering og analyse jeg laver for havneområdet, frem for den udstedte lokalplan. Jeg vil arbejde indenfor følgende felter:

Proportion

Jeg vil studere havnens opbygning og struktur, og skabe en eller flere voluminer som harmonerer med den eksisterende havn på et bymæssigt og formgivende plan.

Funktion

Jeg vil undersøge, hvad der bør tilføjes byen og havnen, for at skabe en bæredygtig vækst for Hundested. Det primære fokus vil være, hvad der bidrager til, at skabe en funktionel og kvalitativ hverdag for byens borgere frem for hurtig vækst. Jeg vil undersøge behovet for liberale erhverv, fritidsinteresser, arbejdspladser og/eller uddannelsesinstitutioner.

Identitet

Jeg vil finde frem til de særlige kvaliteter i Hundested og Hundested Havn og inkorporere dem i projektet. Det er vigtigt for mig, at når man kommer til Hundested, at den ikke opleves som en anden provinsiel havneby, men at den har sin egen karakter, så der forsat er variation i at besøge de forskellige havnebyer i Danmark.

FNs verdensmål

Nr. 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund

Projektet skal bidrage til et bæredygtigt lokalsamfund, hvor der værnes om byens kulturarv, og hvor borgerne har samme tilgang til offentlige ydelser, som beboer i storbyerne.

Metode

Jeg inddeler opgaven i tre faser som følges kronologisk gennem perioden for projektet.

Registrering

Indledningsvist vil jeg undersøge og registrere de eksisterende forhold på Hundested Havn. Jeg vil danne mig et overblik over de forskellige bygningstyper, og hvad der giver havnen sit kendetegn og særpræg. Jeg vil skrive en analyse og værdisætning for området, for at forstå bebyggelsen og byrummet. Denne analyse skal jeg kunne bruge som opslagsværk løbende i mit projekt.

Skitsering

Jeg vil tidligt i forløbet lave en situationsmodel, hvor jeg i volumestudier kan undersøge rummet på nordhavnen, sammenholdt med den øvrige havn. Jeg ønsker at lave modelstudier i både stor og lille skala, for at kunne skabe sammenhæng mellem havneområdet og den byfortætning jeg tilføjer. Jeg vil undersøge og udvikle nogle af de principper, som bådeværftet er skabt ud fra. Jeg vil arbejde både i tegning og model som skal danne grundlag for mit skitseforslag.

Projekt

I denne fase vil jeg færdiggøre mit greb til et samlet projekt. Jeg vil arbejde på at sammenbinde den eksisterende havn og karakter med min tilføjelse, for dermed at indgå i og underbygge det nuværende havnemiljø.

Vejledende afleveringsplan

Tegninger

- 1:500 Situationsplan. Bebyggelsens relation til den eksisterende havn.
- 1:50 Bygning(er). Udsnit i plan, snit og opstalt.
- 1:10 Detalje og materialitet.

Model

- 1:200 Situationsmodel. Undersøgelse af voluminer, proportioner og forbindelser.
- 1:20/50 Rummelige modelstudier af bebyggelsen(erne). Undersøgelse af konstruktion og materialitet.

Visualiseringer

Illustrationer og modelfotos der beskriver rumlige kvaliteter og materialets indvirken på bygningen(erne).

Katalog

Oversigt af processen med studier, skitser, fotos etc.

Kilder

Litteratur

Sørensen, Kurt (1983)
Kysterne ved Hundested
Kontor-kopi, Nykøbing Sjælland

Interessentskabet Hundested Havn
Hundested Havn gennem ethundrede år 1862-1962
A/S De forenede Papirfabrikker

Frederiksværkegnens Museum v Søren Jessen (1992)
Halsnæs i hundrede år
Fbo-grafisk, Frederiksværk

Tidsskriftkopi

Ewald, Carl (1901)
Ferie i Mågeleje
Uddrag i Fortidnyt på Halsnæs 1994

Jessen, Søren (2012)
Hundested 'Et gammelt fiskerleje på Halsnæs - men hvor gammelt?'
Fortidsnyt på Halsnæs nr. 71 2012

Film

Foreningen Fiskeriet og Havnens Hus (2016)
Verden ifølge Hundested (1969-1973)

Hjemmesider

<https://www.halsnaes.dk/Service/Aktuelt/Nyheder/2016/10/Arctic.aspx>

https://www.halsnaes.dk/~media/Miljoe/Master%200g%20helhedsplaner/Masterplan_hundested_havn%20%20pdf.ashx?la=da
https://www.halsnaes.dk/~media/Miljoe/Master%200g%20helhedsplaner/Masterplan_hundested_havn%20%20pdf.ashx?la=da

<https://www.halsnaes.dk/Service/Om/Vision%202030.aspx>

<http://halsnaes.lokalavisen.dk/her-er-havnens-droemprojek-20170511/artikler/705119769/>

Samtaler

Søren Brink, havnefoged Hundested Havn I/S
Daniel Jørgensen, medejer Hundested Bådeværft ApS

Studieforløb

Studerende ved det Kongelige Danske Kunstakademis skoler for Arkitektur, Design og Konservering
Arkitektskolen

Kandidat

Kulturarv, Transformation og Restaurering
v. *Charlie Steenberg, Nicolai Bo Andersen, Victor Boye Julebæk og Christoffer Harlang*

Bachelor

5 + 6 semester 2014/15
Institut for Bygningskunst og Design
v. *Lise Juel og Ali Tabatabai*

3 + 4 semester 2013/14

Afdeling 6 - Arkitektur, Rum og Form
v. *Morten Meldgaard, Anne Møller Sørensen og Guro Sollid*
Afdelingsleder *Cort Ross Dinesen*

1 + 2 semester 2012/13

Afdeling 11 - Arkitektur, Design og Industriel Form
v. *Anne-Marie Kruse og Michael Hauris Lysemose*
Afdelingsleder *Anders Brix*

Praktik

01.02.2016-30.06.2016
Norrøn, København

01.09.2015-30.01.2016
Praksis Arkitekter, Troense

Studierejser

London (2017)
Köln og Ruhr (2017)
Sicilien (2017)
New York (2015)
Helsinki (2013)
Marokko (2013)
Danmarkstur (2012 + 2013)

*Kusken vendte sit Ansigt om imod mig og sagde:
'Skal vi saa alligevel ikke til Lynæs?'
Da rejste jeg mig op, slog i Vognsækken og raabte:
'Jeg vil Fanden gale mig til Hundested'*

Uddrag fra 'Ferie i Mågeleje' af Carl Ewald 1901.

Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler
for Arkitektur, Design og Konservering,
Arkitektskolen

Kandidatprogram Kulturarv, Transformation og Restaurering
Forår 2018

Vejledere: Nicolai Bo Andersen
Charlie Steenberg
Christoffer Harlang